

1893-2015.

Gyülekezeti Hírmondó

2015. Húsvét

11. évf. 1. szám

Jézus belépett a zárt ajtón

A gyönyörű és csodálatos húsvéti bibliai híradások között szerepel az ígérete szerinti feltámadott és élő Úr Jézusnak sokféle megjelenése az övéi között, illetve a benne bízók előtt. Mária egy kertésznek gondolta mikor meglátta Krisztust – csak a hangjáról, amint néven nevezte őt ismerte fel az előtte álló Jézust.

Az emmausi tanítványokkal is hosszan beszélgetett a Feltámadott miközben hazafelé tartottak, de ezek sem ismerték fel, csak amikor megtörte a kenyeret és adta nekik.

A tizenegy tanítvány is félve, de mégis a városszerte beszélt hír hallatán, hogy feltámadott az Úr, reménységgel volt együtt, amikor „noha az ajtók zárva voltak, eljött Jézus, megállt a közepén és monda nekik: békesség néktek.”

Gondolkozzunk el most a bibliai híradásból ezen a csodán: „noha zárva voltak az ajtók, eljött Jézus”. Zárt ajtók a húsvéti Jézus előtt. Milyen sokféleképpen „zárkózunk be”. A félelem, a hitlenség mind-mind ajtózáras Jézus előtt.

De a feltámadott Megváltó találkozni akart a bizonytalan, megrettent tanítványaival, akiket meg akart erősíteni, hiszen nagy feladat várt rájuk: a világ evangélizálása!

A keresztyénség nagy ügye, Jézus büntörlő, szabadító, üdvözítő halála és feltámadása által most indul majd szerte a világba. Ezért még a bezárt ajtó sem akadály, Jézus belép közéjük, hozza a békességet és bizonyosságot és az erőt a szolgálatra indulóknak.

A ház külső, zárt ajtaján belépett hozzájuk Jézus, de a szívük zárt ajtaja megnyitását személyesen és önként várta tőlük! Amikor oda is beléphetett a húsvéti király, mert hitben meghódoltak előtte, alkalmassá tette őket Jézus arra, hogy elmenjenek, és tanítvánnyá tegyenek minden népeket. Így jutott el ezen az úton hozzánk is a húsvéti örömhír. Mondjuk tovább bátran, hittel magunk is.

Áldott húsvétot kívánok!

Várva a találkozást köszöntöm:

2015. március havában

Takaró Tamás
lelkipásztor

Reményik Sándor: Feltámadás

Fakadnak már a virágok,
Kiderül az ég,
És a föld most készül ülni
Drága ünnepét.
Szíveinkben, mint a földön,
Ma öröm legyen,
Feltámadt az istenember
Győzedelmesen

Akik tanait gyűlölték,
Meg nem ölhatték.
Nem rejthette sír magába
Égi szellemét.
Mert égből eredt s nem is volt
Születése sem...
Feltámadt az istenember
Győzedelmesen!

Kettős ünneplés azóta
Minden kikelet!
A mennyországé s a földé...
Ünnepeljetek!
Adjatok hálát, hogy ismét
Új világ terem,
S feltámadt az istenember
Győzedelmesen!

Aki tudja, mint töré fel
Sírját a dicső;
Aki látja, hogy a földön
Minden újra nő;
Gondoljon feltámadásra,
Mely örök leszen...
Feltámadt az istenember
Győzedelmesen!

Adjatok hálát s virágot,
Tömjént hozzatok.
Hallelujah! hallelujah!
Zengje ajkatok.
Mert feltámadtok ti is még
Valamennyien,
Mint az istenember egykor:
Győzedelmesen.

A gyülekezet életéből

Népmozgalmi adatok

Eltemettük:

Varga Sándor, Pusztai Zoltánné, Lucz Mihályné, Kriza Albert, Takó Tiborné, Minkov András, Németh Lajosné, Rédecsi Gyuláné, Feka Sándor, Bajusz Kristóf, Balla József.

Megkereszteltük:

Zsikai Gréti.

Az elmúlt hónapok gyülekezeti eseményei:

2015. január 1. Évnyitó, áldáskérő ünnepi istentisztelet.

Január 19-23. Egyetemes imahét gyülekezetünkben, a kerület protestáns felekezeteinek részvételével.

Január 22. kórusunk szolgálata Magyar Kultúra Napja alkalmából rendezett ünnepségen a Csili Művelődési Központban.

a kórus a Csiliben

Február 20. Mini ifi éjszakai túrája.

Február 22. Néhai Takaró Károly korábban rögzített ígehirdetése.

Március 1. Bibliavasárnap.

Március 15. Gyülekezet lelkipásztorának látogatása a máramarosszigeti testvérgyülekezetünkben.

Március 19. Gyülekezetünk lelkipásztorának vizitációja a Pestlőrinc-Kossuth téri Egyházközségben.

Március 20-22. Ifjúsági csendes hétvége Igalon.

Március 29. Virágvasárnap, ünnepi istentisztelet. Kórus szolgálat.

Március 29. Gyülekezetünk lelkipásztorának vizitációja a Külső-Kelenföldi gyülekezetben.

Április 1. **Gyülekezetünk lelkipásztora 30 éve szolgál Egyházközségünkben.**

az egykori presbitérium

Március 30. - április 2. Nagyheti bűnbánati előkészítő alkalmak.

Április 3. Úrvacsorával egybekötött nagypénteki istentisztelet 10.00 és 18.00 órától. Kórus szolgálat.

Április 5. Úrvacsorával egybekötött Húsvét első napi ünnepi istentisztelet. Kórus szolgálat.

Április 6. Úrvacsorával egybekötött Húsvét második napi ünnepi istentisztelet. Ifjúsági kórus szolgálat.

Az elkövetkező hónapok tervezett gyülekezeti eseményei

Április 7. Canonica Visitatio gyülekezetünkben.

Április 10. Gyülekezetünk lelkipásztora vizitál a Kispest-Wekerle téri Egyházközségben.

Április 12. Sipos István esperes úr szolgálata gyülekezetünkben.

Április 17. Az ifjúsági csoportok látogatása a dunaharaszti Bárka közösségben.

Április 19. Gyülekezetünk lelkipásztora vizitál az Albertfalva-Kelenvölgyi Egyházközségben.

Április 25. Kórusunk szolgálata a Dunaalmási Szeretetotthonban.

Május 6. Néhai Kósa Lajos főgondnok úr halálának tizedik évfordulója.

Május 9. Konfirmációi vizsga.

Május 10. Konfirmáció. A szent jegyek kiosztása. Kórus szolgálat.

Május 15-17. A steenwijki testvérekórusunk látogatása.

Május 17. Száz éve épült gyülekezetünk temploma.

Május 20. Kórusunk koncertje a Nemzetközi Keresztyén Színházi Fesztivál rendezvény keretében, a Szent Teréz templomban.

Május 24. Pünkösd, úrvacsorával egybekötött első napi ünnepi istentisztelet. Kórus szolgálat.

Május 25. Pünkösd, úrvacsorával egybekötött második napi ünnepi istentisztelet. Ifi kórus szolgálat.

Május 30. Anima Soni szolgálat a Református Zenei Fesztiválon.

Június 14. A kórus évváró koncertje.

Közlemények

Nyári gyermek és ifjúsági táboraink

Július 13-19. Kis ifi konferenciája Velencén.

Július 21-25. Kis és nagy ifi körösök részvétele a Csillagpont táborában Tatán. (Egyéni jelentkezés és utazás)

Július 23-26. Kerékpár túra a Balaton körül a Mini ifi közösség részvételével.

Július 20-25. Vasárnapi iskolások és hittanos gyermekeink tábora Balatonfűzfőn.

Július 30. - augusztus 2. Idén konfirmálók tábora.

Augusztus 3 - 9. Nagy ifi konferenciája Balatonfűzfőn.

Augusztus 10 - 16. Mini ifi tábora Balatonfűzfőn.

A gyülekezet tagjai írják...

A Mini ifi éjszakai túrája

Február 20-án, péntek este egy erdei barangolással igyekeztünk változatossá tenni a Mini ifi életét. A Libegő lábától indulva „támadtuk meg” a János-hegyet. Az előzetes útleírás alapján 2-3 órás laza sétára számítottam/számítottunk. A túra elején még nagyon tetszett mindenkinek, hogy némi hófoltok maradtak, és így a sötét erdő egy részét fehérre festették. Azonban később kiderült, hogy az utat néhány szakaszon fedő hó vastag jégréteg, és ez nyilván eléggé csúszóssá, ez által izgalmassá tette túránkat. Amint baktattunk fel a fából néhány helyre kirakott lépcsőkön – ahogy egyre magasabbra mentünk fel, egyre nagyobb és nagyobb fokok következtek – egymást hátulról tolva, előről húzva, végre felértünk első megállónkhoz, az Angyal sziklához. A kis pihenőnk és az elmélkedés után indultunk tovább utunkra. Hajjaj, egyre meredekebb, egyre nehezebb... Azt hittem, soha, de soha nem érünk fel valami sík terepre. Végül nagy nehezen, Lajos segítségével, aki néhányunkat felhúzott, betonútra értünk. Mi, akik hátul kullogtunk, pihenni sem tudtunk, mert rögtön mentünk tovább. Nem baj, legalább aszfalt úton haladtunk. Aztán egy elég jeges ösvénynél

álltunk meg, amire nem számítottunk, ezért a tervezett útvonalon módosítani kellett. Az 1910-es években épített és a 2000-es évek elején felújított Erzsébet királynéről elnevezett kilátót vettük célba. Az Erzsébet-kilátóra való felmászás közben jól esett a hűvös szellő, ami kellemesen simogatta kimelegedett testünket. Itt kezdtem eléggé elfáradni, már-már föl sem akartam menni a tetejére, de megerőltettem magam, mert, ha már itt vagyok, nem hagyhatom ki ezt sem. Mit mondjak, érdeemes volt ennyit erőlködni. A látvány lenyűgöző volt. Csak álltunk ott fönt, és ámultunk tátott szájjal. Magunkban hálát adtunk az Úrnak, hogy ilyen csodálatos helyet alkotott és minket ide, erre a gyönyörű Magyarországra teremtett.

a túrázók

Fent, a kilátó legtetején készült néhány csoportkép is. A pihenés és gyönyörködés után, sokak megkönnyebbülésére, lefelé vettük az irányt. Az újabb erdei séta közben kisebb csoportokba fejlődtünk, lelkiztünk, mi például videó naplót is készítettünk, néha csatlakozott hozzánk más, vagy éppen mi társultunk másokhoz. Sokszor kézen fogva kellett mennünk, nehogy elessünk. Ennek ellenére mindig elesett valaki – én kezdtem egy szép nagy hátassal ☺. A jeges útszakaszokon gyakorolhattuk, hogy miként kell egymást átsegíteni a nehéz helyzeteken, és valóságos megtapasztalása volt annak, hogy egy-egy segítő kéz milyen sokat is tud jelenteni nehéz

helyzetekben. Miután mindannyian túléltek a lejövetelt, némi fájással a borulásoktól, már nem volt túl sok hátra. Elmentünk az Angyal szikla másik oldala mellett, ismét a nehezen járható lépcsőhöz értünk, de egymást segítettük. Nem volt könnyű túra, de utólag visszagondolva teljes mértékben megérte. Minden nehézsége, öröme most már örök emlék marad a Mini ifi életében.

Rácz Eszter

Albrecht Dürer: Imádkozó kezek

Kórházban voltam

Ezt megelőző napokban, több ige is rákötődött a csuklómra, igeolvasás közben. Megértettem, nagy műtétre készülve: **IMÁDKOZOTT ÉRTEM AZ ÚR!**

„De én imádkoztam érted, hogy el ne fogyatkozzék a te hited: te azért idővel megtérvén, a te atyádfiait erősítsed.” (Luk. 22:32.)

Asszonyorások biztattak ezzel az Igével: *„Mert meggondolás örködik feletted, és értelem őriz téged.” (Péld. 2:11.)* Tamás ezzel indított: *„Érezzétek és lássátok meg, hogy jó az Úr!” (Zsolt. 34:9.)* Akiért maga az Úr imádkozik, nagy megpróbáltatáson megy keresztül. Nem tudjuk mi fog történni, de ha

maga az Úr megy előttem, nem szabad megrendülni, csak hinni. Ő a pecsét. A biztosíték. Egyetemes imahétről Veres Gábor nagytiszteletű urunk szavait juttatta eszembe a Lélek, ha nagy bajban vagy, mindegy, hogy milyen imát mondasz, - ami eszedbe jut - csak mondd sokszor egymás után, hívd az Urat. Hogy készítgetett az Úr!

Műtét után, csak jött a baj, reggel rohannak velem az intenzívra. Nincs szinusz görbe, magas a pulzus, kiszáradás, fertőzés. *„Az Úrra néztem szüntelen, mert jobb kezem felől van meg nem rendülök.” (Zsolt. 16:8.)* Ezt az ígét én kaptam. Ahogy az intenzív osztályon jobbra néztem, valakinek szorítottam a kezét, jött a kedves Főorvos, ő az én kezem fogta, biztatott. Felesége a főorvos asszony, a takarító néni, ezer mosollyal emeltek az angyalok szárnyain. Tőlem legalább tíz méterre álltak, de ilyen légen átjövő ragyogást, szeretetet még életemben senkitől felém áradni nem láttam. A család, kettesével „úrruhába öltözve” biztatott. Zsuzsika az intenzív osztály ápolónője, nem okoskodik, int, érte is imádkozzak. Mögöttem a haldokló, szemek beszéde rebben, meghalt. Renátát biztatni a szembeni ágyban, a lélegeztető gép mellől, ahogy levegőt szív és fúj a pipából: ne beszéljen. Légzés csere szünetében azért átszól: *”én betegebb vagyok”*. Imádkozni a haldoklóért, elesett, kiszolgáltatott emberekért *„egy pohár vizet adni Jézus nevében - megteszed-e?”*

Nem mindig tudja az Úr az embert gondolati fogságából kihozni. Kell egy nagy ütés, kiütés, trauma, hogy tovább tudjon lépni, de most már jó irányba. Meghallod-e az első csengetést? El is terülünk közben, de nem ez a lényeg, hogy mi történik, hanem, hogy hálaadással, és békességes türelemmel viseljük ezeket.

Sok szenvedés után, sok nappal, utolsó kardió vizsgálat után, anyukám születése napján, hazatérhetek. Tizenhat nap telt el. Ha a nekem küldött jókívánságokat, ígéket, levelet felsorolnám, e kis újságban nem lenne hely másra. Mindenkinek köszönet, hála, és szeretet

adassék bőségesen a mi Urunk Jézus Krisztus által!

Huszonhat évvel ezelőtt egy keresztelőn kaptam: „Áldott az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztusnak atyja és minden vigasztalásnak Istene: Aki megvigasztal minket minden nyomorúságunkban, hogy mi is megvigasztalhassunk bármely nyomorúságba esteket azzal a vigasztalással, amellyel Isten vigasztal minket” (II. Kor. 1:3-4.) Ámen.

Takaró Tamásné

tavas van!

Kitekintő

1910. március 16. 105 éve
Megszületett Gerevich Aladár vívó, minden idők legeredményesebb magyar olimpikonja.

1685. március 1. 330 éve
Megszületett Johann Sebastian Bach, német zeneszerző (Máté-passió).

1790. március 12. 225 éve
Meghalt Hadik András a legendás huszár-tábornok

1795. március 25. 220 éve
Megszületett Vásárhelyi Pál mérnök, a magyar térképészet és a folyamszabályozás kiemelkedő alakja.

1885. március 29. 130 éve
Megszületett Kosztolányi Dezső költő, író, publicista.

1865. március 31. 150 éve
Bécsben megszületett Zsigmondy Richárd, magyar származású Nobel-díjas kémikus.

1900. március 31. 115 éve
Megszületett Szabó Lőrinc, Kossuth-díjas költő, műfordító.

1490. április 6. 525 éve
Bécsben 47 éves korában meghalt Mátyás király.

1820. április 7. 195 éve
Megszületett Klapka György magyar tábornok.

1735. április 8. 280 éve
Meghalt II. Rákóczi Ferenc erdélyi fejedelem, hadvezér.

1860. április 8. 155 éve
Máig vitatott körülmények között meghalt gróf Széchenyi István.

1815. április 12. 200 éve
Megszületett Romer Flóris Ferenc művészettörténész, a magyar régészet atyja.

1830. április 16. 185 éve
Meghalt Katona József drámaíró, a Bánk Bán szerzője.

1660. április 18. 355 éve

Meghalt a mecénás fejedelemsasszony, Lorántffy Zsuzsanna.

Józsa Judit: Lorántffy Zsuzsanna (magyar nagyasszonyok sorozat)

1605.04.20. 410 éve

Szerencsen a rendi országgyűlés Bocskai Istvánt választotta Magyarország fejedelmévé.

1850. április 21. 165 éve

Meghalt ifj. Wesselényi Miklós báró, író, az "árvízi hajós".

1815. április 25. 200 éve

Megszületett Markusovszky Lajos, az 1848-49-es szabadságharc főbészese.

1620. május 1. 395 éve

Ozalyon megszületett Zrínyi Miklós gróf, horvát bán, költő, politikus.

1900. május 1. 115 éve

Meghalt Munkácsy Mihály festőművész (Ecce homo, Krisztus Pilátus előtt, Golgota).

1270. május 3. 745 éve

Meghalt IV. Béla magyar király, a „második honalapító”, aki a tatárjárás után újjáépítette az országot és újjászervezte az államot.

1635. május 6. 380 éve

Egyetemet alapított Nagyszombaton Pázmány Péter bíboros, esztergomi érsek.

1910. május 28. 105 éve

Meghalt Mikszáth Kálmán író (A Noszty fiú esete Tóth Marival, Szent Péter esernyője).

1205. május 29. 810 éve

Királyá koronázták II. Andrást, az első magyar királyt, akinek koronázási esküt kellett tennie.

1920.június 4. 95 éve

Aláírták a trianoni békeszerződést, melynek értelmében Magyarország elvesztette területének kétharmad részét.

1880. június 25. 135 éve

Megszületett Gyóni Géza költő, aki evangélikus teológus hallgatóként került az I. világháborúban a frontra.

Hadik András

1710. október 15-én született Esztergomban. Apja a Rákóczi-szabadságharc idején császári tisztként szolgált, 1720-ban nemességet kapott. Hadik 1720-tól a jezsuitáknál tanult, szerzetesnek készült, majd váratlan fordulattal felcsapott huszárnak. Az osztrák-török háborúban szerzett érdemei révén 1736-ban kapitány lett, és több csatában is kitüntette magát. 1741-ben a Beleznay-huszárezredbe került, és részt vett az osztrák örökösödési háborúban (1740-48), amely III. Károly halála után, a Habsburgok nőági trónutódlása miatt folyt. 1744-ben már ezredes, 1747-ben tábornok, 1753-ban pedig a korábbi Ghillányi-

huszárezred tulajdonosa lett. A hétéves háborúban (1756-63), melyben Szilézia birtokáért csapott össze Mária Terézia és II. Frigyes porosz király, számos huszárcsínyt hajtott végre: Neisse ostromlott várába az ostromgyűrűn áttörve 400 katonát vitt be; majd Frankenstein mellett 350 huszárral megfutamított egy porosz ezredet. Németalföldön Antwerpen ostrománál jeleskedett. Amikor 1757-ben a kolini csatában az osztrák seregek megverték II. Frigyes porosz király csapatait, Hadik a védtelenül hagyott Berlin ellen indult. 1757. október 11-én indult minden idők leghíresebb huszárcsínyére. 3500 főt számláló seregével napi 25 kilométert megtéve 16-ára ért dél felől Berlin alá. A kapuk előtt széthúzta egységeit, hogy többnek látsszanak, és hadikövetet küldött a városba, 300 ezer tallér követeléssel. Ezt elutasították, mivel a poroszok el sem tudták képzelni, hogy nagyobb ellenséges erők Berlinig juthatnak. Ekkor Hadik négy ágyúval szétlőtte, majd csapatai nagyobb részével megrohanta a sziléziai kaput. Az összegyűlt védőket szétverték, és behatoltak a városba. A város tanácsa megjelent Hadik előtt, és megígérte, hogy fizet - nyolc óra alatt 235 ezer tallért szedtek össze. A magyarokat ekkor már bekerítés fenyegette, mivel Frigyes is hírt kapott a csapatmozgásról, és ellenlépéseket tett. Hadik október 17-18-án éjjel délkelet felé távozott, 426 foglyot ejtett, hét zászlót zsákmányolt, 88 embert veszített, és 300 ezer tallért szerzett. A gavallér huszártiszt Mária Teréziának 24 pár női kesztyűt is kiperéselt az ellenségtől, bár később kiderült, hogy a rosszmájú németek csupa balkezest küldtek. Az uralkodónő ennek ellenére 3000 dukáttal jutalmazta Hadikot, aki megkapta a kolini győzelem emlékére alapított Mária Terézia-rend nagykeresztjét is.

A berlini kaland mintaszerűen tervezett portya volt, a magyar huszár vitézségének legszebb példája. Hadik 1756-tól altábornagy, majd hadosztályparancsnok. 1762-1763-ban a sziléziai császári főszereg parancsnokaként tanúsított vitézségéért grófi rangra emelték. II. József 1789-ben nevezte ki a török elleni háború fővezérévé, de a posztról Belgrád alatt szerzett sebesülése miatt lemondott. 1790. március 12-én Bécsben halt meg. Ő eszközölt ki kegyelmet a moldvai határőrvidék kóbor katonaszökevényeinek II. Józsefnél, ennek nyomán jöttek létre az 1770-es években a bukovinai székely telepek: Hadikfalva, Andrásfalva, Józseffalva, Istensegítség és Fogadjisten. Hadik András volt a 18. század legsikeresebb magyar katonája, pályája mutatja, hogy a rendek és a dinasztia kompromisszuma révén a magyar nemesek előtt mekkora lehetőségek nyíltak a birodalomban.

Markusovszky Lajos

(Csorba, 1815. április 25. – Abbázia, 1893. április 21.)

Orvos, honvédorvos, a modern magyar egészségügyi oktatás egyik megszervezője, a Magyar Tudományos Akadémia tagja. Tizenkét éves koráig apja nevelte, aki ágostai evangélikus lelkész volt Csorbán. Tanulmányait

Rozsnyón, később Késmárkon folytatta, majd 1834-ben a pesti egyetem orvosi karának hallgatója lett. Később gróf Festetics Leó családjánál vállalt tanári, majd nevelői állást. Ekkor kezdett érdeklődni a nevelésügy és a pedagógia iránt. 1843-ban Balassa János sebészprofesszor mellett lett tiszteletbeli segéd.

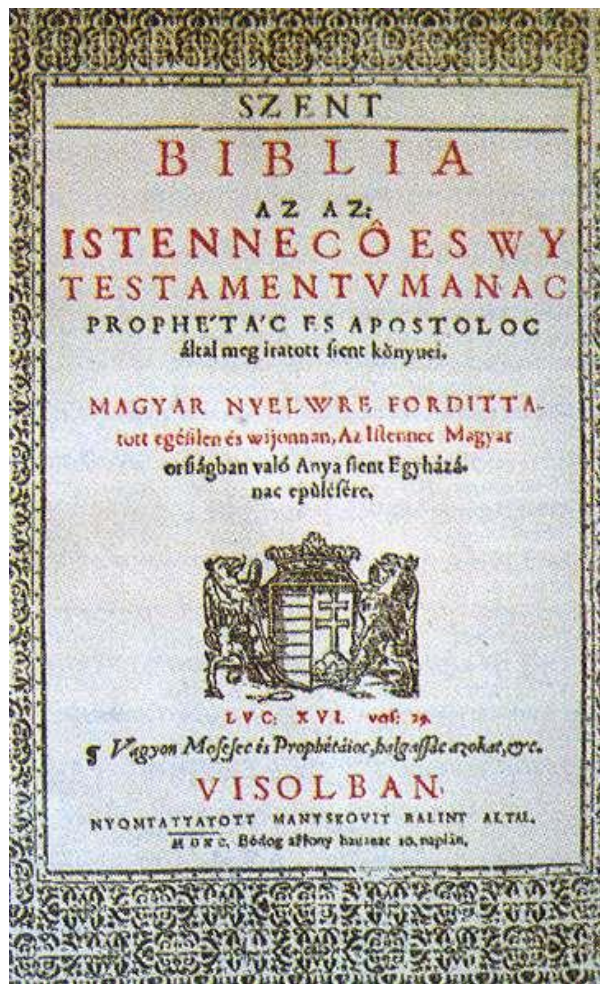
1844-ben megszerezte orvosi oklevelét, majd rövid időt Párizsban töltött, ahol megismerkedett a francia sebészet eredményeivel.

A következő két évet állami ösztöndíjjal Bécsben töltötte, itt ismerkedett meg Semmelweis Ignáccal, akivel életre szóló barátságot kötött. 1847-ben hazatért. Balassa Jánossal Európában az elsők között alkalmazták sebészeti beavatkozásnál az éterbódítást, melyet Markusovszky először önmagán próbált ki. Jelen volt az 1848. március 15-ei forradalom eseményeinél. A magyar kormány megbízásából szerepet vállalt a magyar katonai egészségügyi szolgálat létrehozásában, a honvédorvosok

képzésére létrehozott hadorvosi tanfolyamon katonai sebészetet oktatott és műtő gyakorlatokat tartott. Mint főorvost őt bízták meg a fővárosi sebészeti klinika irányításával. 1848 novemberétől törzsorvos lett a feldunai hadseregben. A második komáromi csata után ő kezelte Görgei Artúr fejsérülését, majd elkísérte a tábornokot Aradra, a szőlősi síkra, a nagyváradi orosz fogságba és száműzetése helyére, Klagenfurtba is. 1850-ben, a magyar fővárosba való visszatérésekor politikai megbízhatatlanság címén megfosztották egyetemi állásától.

1851-től a fogságból akkor szabaduló és egyetemi állását ismét elfoglaló Balassa János magánasszisztense lett. Egyik szervezője volt annak a Balassa körül csoportosuló haladó orvosi körnek, amely a hazai orvostudomány és közegészségügy felemelésére dolgozott ki terveket. Protestáns vallása miatt magántanári kinevezési kérvényét az egyetem visszautasította, így kénytelen volt magánorvosi gyakorlatot is folytatni. Több előkelő család, így például a Trefort, és az Eötvös család háziorvosa is volt. A kapcsolat nyomán kialakuló barátságoknak is köszönhető volt, hogy a kiegyezés után Eötvös József minisztériumában titkári majd tanácsosi állást kapott.

Alapvetően jelentős érdemeket szerzett a magyarországi orvostudomány új alapokra helyezésében. Ő javasolta a kolozsvári tudományegyetem felállítását, majd jelentős érdemeket szerzett a pesti és kolozsvári egyetemi oktatás európai színvonalra emelésében. Az Országos Közegészségügyi Tanács tagjaként, majd elnökeként részt vett Magyarország közegészségügyi rendszerének kialakításában. Javaslatára a pesti egyetemen közegészségtani tanszék alakult. Részt vett az 1876-ban elfogadott közegészségügyi törvény kidolgozásában. Markusovszky alapította 1857-ben a ma is megjelenő Orvosi Hetilapot, amelynek élén 32 évig állt. Nevét a magyarországi orvostársadalom ma is őrzi.

„Az pedig az örök élet, hogy megismerjenek téged”

(János 17:3.)

Pesterzsébet, 2015. március 1.

Takaró Tamás, esperes

ISTEN KIJELENTÉSE A BIBLIA -BIBLIAVASÁRNAPRA-

Lectio: Apostolok cselekedetei 17; 22-28.

„Előállván pedig Pál az Areopágusnak közepette, monda: Athéni férfiak, minden tekintetben nagyon istenfélőknek látlak titeket. Mert mikor bejárom és szemlélém a ti szentélyeiteket, találkozám egy oltárral is, melyre ez vala ráírva: Ismeretlen Istennek. Akit azért ti nem ismerve tiszteltek, azt hirdetem én néktek. Az Isten, aki teremtette a világot és mindazt, ami abban van, mivelhogy ő mennynek és földnek ura,

kézzel csinált templomokban nem lakik. Sem embereknek kezeitől nem tiszteltetik, mintha valami nélkül szűkölködnék, holott ő ad mindeneknek életet, leheletet és mindent; És az egész emberi nemzetséget egy vérből teremtette, hogy lakozzanak a földnek egész színén, meghatározván eleve rendelt idejüket és lakásuknak határait; Hogy keressék az Urat, ha talán kitapogathatnák őt és megtalálhatnák, jóllehet bizony nincs messze egyikőnktől sem: Mert ő benne élünk, mozgunk és vagyunk; miképpen a költőitek közül is mondták némelyek: Mert az ő nemzetsége is vagyunk.”

Alapige: Zsidó levél 1; 1, Timóteus II. 3; 16.

„Minekutána az Isten sok rendben és sokféleképpen szólott hajdan az atyáknak a próféták által, ez utolsó időkben szólott nekünk Fia által.”

„A teljes írás Istentől ihletett és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre.”

Kedves Testvérek! Jó dolog az, hogy a mi egyházi rendtartásunkban van egy ilyen vasárnap is mint ez a mai, amelynek ez az elnevezése: **Biblia-vasárnap**. Sokfajta nevesített vasárnapunk van. Minden vasárnap az Úr napja, minden vasárnap az Isten napja kimondottan is, de nevesítetten is vannak sajátos vasárnapjaink egyházi rendtartásunkban. Így ez a mai a Biblia vasárnapja. Ezen a mai istentiszteletünkön és általában a Biblia vasárnapján nem csupán egy-egy bibliai versről hangzik közöttünk az Igehirdetés, egy-egy bibliai versnek a magyarázata hangzik el, nem csupán egy-egy bibliai példázatnak vagy történetnek a felolvasása és elmagyarázása történik az Istentiszteleten, hanem kimondottan is beszélünk magáról a **Bibliáról**.

De természetesen nem úgy, mint egy irodalmi alkotásról, holott a Biblia az is, irodalmi alkotás is. Nem is úgy, mint egy történelmi könyvről, amelyben a történelemnek számos eseménye

van megírva úgy, hogy csak a Bibliában van megírva és ezért tudnak népek arról, hogy mi történt velük. Nem így beszélünk a Bibliáról, hanem sajátos módon. **Még hozzá úgy, hogy a Biblia, mint Isten megismerhetőségének egyetlen lehetősége.** Testvérek, a Biblia ezért rendkívüli könyv. Mert Isten megismerhetőségének ez az egyetlen lehetősége. Biblia nélkül az Istent, kijelentés nélkül az Istent nem lehet megismerni.

Testvérek, az évszázadok során a teológia, az Istenről való beszéd tudománya, mindig igyekezett megválaszolni a Bibliában azokat a nagy kérdéseket, amelyeket az élet, a mindennapi élet produkált. És mindig produkált az élet az évszázadok során, nagy és fontos, sorsdöntő eseményeket, amelyekre valamiképpen válaszolni kellett. A teológia ezzel foglalkozik, hogy Isten felől mi a válasz az élet nagy dolgaira. A XVIII. századtól azonban beállt egy sajátos fordulat a teológiai kutatásban, mert a teológia központi kutatási területe maga a Biblia lett.

Testvérek, lassan ott tartunk, hogy az igazi nagy válaszvonal nem is ott húzódik már történelmi, keresztény egyházak között – katolikusok, evangélikusok, reformátusok, baptisták, sorolhatnám -, hogy kinek mik a tantételei és milyen a liturgiája, hanem az igazi nagy válaszvonal ott húzódik, hogy **ki mit vall a Bibliáról, hogy maga a Biblia mi.** Ebben a templomban is az igazi nagy válaszvonal a keresztény emberek között ma is ugyanez.

Nem az, hogy katolikus vagy evangélikus. A legtöbben azt sem tudják, hogy mit jelent ez, vagy mit jelent az. Ha megkérdezném, hogy mondd meg, mit jelent, hogy valaki evangélikus vagy baptista, a legtöbbször fogalmuk sincs róla – már úgy értem, hogy az evangélikusnak, hogy őt mi különbözteti meg, és a reformátusnak, hogy őt mi különbözteti meg a különböző keresztény felekezetektől.

Hogy mi a Biblia? Hogy minek tekintjük a Bibliát? Isten szava, emberi szó vagy a kettő keveréke? Bennünket is ez különböztet meg ebben a templomban. Mindnyájan valamilyen keresztyénnek valljuk magunkat. Evangélikusnak, reformátusnak, katolikusnak. És nem ez az izgalmas kérdés. **Az izgalmas kérdés az, hogy minek tekintem a Bibliát? Isten szava, emberi szó, vagy a kettőnek valamilyen sajátos ötvöze?** Bennünket is ez választ el egymástól, ez különböztet meg. Ez ugyanis Testvérek, az egész teológiatörténetnek valóban a legizgalmasabb kérdése. És mielőtt én folytatnám és próbállak vezetni bennötöket a felolvasott Igék kapcsán, hogy gondolkozzunk ezekről együtt és szembesüljünk ezekkel a kérdésekkel magunk is a személyes életünket nézve, egy picit azért csöndesedjünk el. És legalább önmagunknak próbáljuk megfogalmazni: Minek tekintem én a Bibliát? Mi a Biblia? **Ha ez a három lehetőségem van – Isten szava, emberi szó, a kettő keveréke – szerintem mi a Biblia?**

Kedves Testvérek! **A válaszuk és az úgynevezett keresztény életünk a legszorosabb összefüggésben vannak.** Pont olyan a keresztyénségünk, amilyen a válaszuk. És akkor menjünk ebben az egész kérdéskörben egy kicsit beljebb.

Ha valaki úgy tekint a Bibliára, mint amelyik Isten szava, az azt jelenti, hogy számomra a Biblia Isten hiteles kijelentése. Ha úgy tekintek a Bibliára, mint amelyik emberi alkotás, emberi mű, akkor azt mondom, hogy szerintem a Bibliában ott van valamiképpen Isten kijelentése, de maga a Biblia nem az. Ott van valamiképpen, amit valahogy meg kell értenem.

Testvérek, a másik nagy kérdés, ami szorosan összefügg ezzel, hogy: **Kinek a műve a Biblia?** És, ami mindebből következik, hogy megbízható könyv-e a Biblia, vagy tele van

tévedésekkel? Valamiképpen Isten műve vagy emberi alkotás?

Kedves Testvérek, azért fontos ennek a tisztázása, mert **a Biblia és Isten megismerhetősége a legszorosabb kapcsolatban vannak egymással.** Nem lehet elválasztani a kettőt. Ezért nem mindegy, hogy nekem a Biblia mi. Isten kijelentése-e, vagy egy emberi alkotás? Ezzel a legszorosabb összefüggésben van az, amit Istenről vallok. Ugyanis Testvérek, ha a Bibliáról gondolkozunk és beszélünk, akkor szembetalálkozunk azzal a nagy kérdéssel, hogy: **Egyáltalán megismerhető az Isten?** Ha igen, akkor hogyan? Hogy még egyszer visszatérjek a teológia történetére, a huszadik század elején volt egy nagyon izgalmas vita a mögöttünk lévő évszázad két óriás teológusa, Bart Károly és Brunner Emil között. Akik afölött vitáztak, hogy **vajon a bűneset után van-e még kapcsolópont az emberhez Isten számára?** Bart Károly írt egy jegyzetet, egy kis füzetet, ez volt a címe: *Nein.* Nincs. Az Isten képe annyira összetört az emberen a bűnesetben, hogy többé nincs. Brunner is írt egy kis tanulmányt, megjelent egy jegyzetben, az volt a címe: *Ja.* Van. És a magyarázat az volt, hogy azért van, mert ennyi megmaradt a bűneset után, hogy **az ember megszólítható Isten részéről.** Ezért nevezhetjük a Bibliát a megszólítások könyvének. Az ember megszólítható Isten részéről.

Kedves Testvérek, azért olvastam fel Pál apostolnak a híres nevezetes athéni beszédéből egy rövid részt, mert amikor Pál apostol a maga csodálatos missziói útjait járta és a kereszténységet elvitte az akkor ismert egész világba, és eljutott a tudomány és kultúra egyik nagy fellegetvárába, Athénba, akkor végigjárva a várost, templomok, szentélyek, oltárok sokaságát találta. Mindegyiket egy-egy istennek építették.

Mindegyikben folyt az isten tisztelete. S amikor Pál kapcsolatot akart találni ezzel a görög világgal, akkor ezzel kezdi a beszédét, hogy „végigjártam a ti városotokat és azt látom, hogy ti nagyon istenfélő emberek vagytok”. Mintha ma mondaná. Ti emberek istenfélők vagytok. Na, de melyik istenben hisztek? Athéniek, felállítottatok több száz templomot, szentélyt, oltárt. Mindegyikben egy-egy istenben való hiteteket gyakoroljátok. Melyik az igazi isten? Kicsoda az Isten, akiben az ember hisz? Kedves Testvérek, manapság azt a választ adják az emberek, hogy nem lényeges kérdés, csak az a lényeges, hogy higgyek. Micsoda végtelenül buta válasz! Azt jelenti, hogy soha nem gondolkozott igazán, csak beszél. **Nagyon nem mindegy, hogy ki az az Isten, aki előtt valaki hódol, akiben hisz.**

Az izgalmas kérdést újra elmondom: **Megismerhető-e az Isten?** Pál így szólította meg az athéniakat: körbejártam a várost és találtam egy olyan oltárt is, amelyikre azt írtátok oda: az ismeretlen Istennek. Én öröla jöttem beszélni. Testvérek! **Születetten mindenkinek ismeretlen az Isten.** Senki nem születik Isten-ismerettel, és nem születik Isten hittel. És mégis hányan mondják, hogy én hiszek valamilyen Istenben. Tedd oda bátran mellé, hogy az ismeretlen Istenben. Merthogy így érkezünk erre a világra. Bölcsen írták ki a görögök. Akik azért állítottak ennyi templomot, szentélyt és oltárt, mert nem akartak kihagyni egyetlen egy istent sem. De, hogy hátha mégis kihagytak egyet, ezért építettek egy ilyet, amelyikre ezt írták: az ismeretlen istennek.

Vajon megismerhető-e az ismeretlen Isten? Elérkeztünk az igazi dilemmáig. Megismerhető-e? Emberi lehetőség-e, hogy megismerjem az Istent? Azt látjuk, hogy a világvallások azt a választ adják rá, hogy igen, valamiképpen megismerhető. A szertartásaik, a rendtartásaik, az imáik, mind-mind arravaló törekedés, hogy az ő elgondolásuk szerinti Istent megismerjék.

A kereszténység azt a választ adja Testvérek, hogy **Isten csak úgy ismerhető meg, ha megismerteti magát velünk.** Tőlünk nincs út Isten megismeréséhez.

A világvallások leírják azt, hogy milyenek gondolják az Istent. A kereszténység azt mondja, hogy nincs út, hogy Istent megismerjem az én számomra. Ugye, nem így szoktunk erről mi gondolkozni, ha egyáltalán gondolkozunk. Hát mégiscsak hiszek, ez egy út. Mégiscsak imádkozok, ez egy út. Mégiscsak templomba járok, ez egy út. Mégiscsak Bibliát olvasok, ez egy út. Mégiscsak istentiszteleten vagyok, ez egy út. Aláhúzom még egyszer: **Nincs emberi lehetőség, nincs út, hogy mi megismerjük az Istent.** Az az ismeretlen Isten, az mindenkinek ismeretlen Isten marad, hacsak be nem következik az a különös dolog, hogy **Isten megismerteti vele önmagát.**

Alulról, tőlünk indulva Isten nem vizsgálható, **csak annak alapján, amit Isten mondott önmagáról.** Isten szólt emberekhez és kijelentette magát embereknek. Ábrahám élt Ur-Kazdimban és egyszer Isten megszólította. Mózes élte a maga pásztor életét, mígnem egy csipkeboroknál, amelyik meggyulladt, megszólította az Isten. Mindig úgy kezdődött, hogy Isten kijelentette önmagát valakinek. És soha nem úgy, hogy valaki elhatározta, hogy megismeri az Istent. Kigondolja, kitalálja, megalkotja, megálmodja. És, hogy az Isten attól kezdve biztosan olyan. Ezért van, hogy ahány világvallás, annyi Isten. Annyi istenhit, annyi kegyességi gyakorlat.

Istenről hitelesen csak az, és annyi tudható, amit és amennyit Isten kijelent önmagáról. Sehol nem beszél arról a Biblia, hogy Mózes kigondolta, hogy milyen az Isten, hanem amikor megszólítja Isten, akkor azt mondja: Uram, mit mondjak az embereknek, ki vagy? Vagy amikor egy-egy prófétát elhív az Isten, akkor mindegyik azzal kezdi, hogy: Uram, ki

vagy Te? Mit mondjak az embereknek, ki szól énhozzám? És Isten bemutatkozik.

Értitek, hogy mekkora különbség van a között, hogy valaki elhatározza, hogy megtudom, hogy kicsoda az Isten valami úton-módon, valamilyen technika által, valamilyen általam elképzelt módszerrel. Csakhogy Isten így nem ismerhető meg. Alkotunk magunknak valakit. De az nem Isten. Isten mindig kezdeményező módon kijelenti önmagát. Hármezer-nyolcszázszor van Testvérek benne a Bibliában, hogy „így szól az Úr”. Hogy „ezt mondja az Isten”. Nem emberek találták ki, hogy mit mondjanak Istenről a Bibliában, hanem Isten mondta meg nekik, hogy ki ő és mit mondhatnak az embereknek Őróla.

Testvérek, a kereszténység minden egyéb világvallástól abban is különbözik, hogy kijelentéshit. **Azt hisszük, amit Isten kijelentett.** Nem kigondoljuk, nem kitaláljuk, nem alkotjuk meg. A hitünk kijelentéshit. Hiszem, amit Isten kijelentett. Testvérek azt, hogy kicsoda az Isten, hogy hogyan lett az ember, hogy hogyan keletkezett a világ, hogy milyen a láthatatlan világ, hogy mi van a halál után, csak onnan tudhatjuk, hogy **kijelentette az Isten.** Tapasztalati úton ezekre a kérdésekre ma sem tudunk választ adni, egyikre sem. Csak onnan tudjuk, amit tudunk, hogy kijelentette az Isten. Persze, logikus a kérdés: **De mikor, miként történt ez a kijelentés?** Ezért olvastam a zsidókhöz írt levél első részének első versét, ajánlom egy kicsit elcsendesedni felette. Itt ezt olvassuk: **„Hajdan – vagyis miután az Isten – sok minden módon és sokféleképpen kijelentette magát”.** Hajdan. És utána itt egy nagy felsorolás jön, hogy a kezdetben Isten hogyan jelentette ki magát. Ilyen felsorolást olvasunk a Szentírásban: sugallatok, álmok útján, próféták szavai által, angyalokon keresztül kijelentette magát. Akik pedig a kijelentést kapták ezeken a különös utakon kezdetben, azok azt őrizték és tovább mondták.

Gondoljátok csak el, hogy amikor Bartók és Kodály elindultak az eredeti magyar népzene felkutatni akkor döbbenetesen fedezték föl, hogyan megőrizték a szövegeket és az eredeti dallamokat évszázadokon keresztül anélkül, hogy leírták volna. Csak őrizték és továbbénekeltek. Őrizték és továbbmondták. Amíg nem történik meg a leírása annak, amit Isten mondott, addig azok, akiknek mondta őrizték, s aztán továbbmondták. Ahogy őrizték az őseink az éneket, a dalt, a meséket, a régi történeteket, a történelem emlékeit hibátlanul, vigyázva, hogy hozzá ne tegyenek, el belőle ne vegyenek, hogy megmaradjon érintetlenül, tisztán. S aztán így mondja a Zsidókhoz írt levél „**s aztán az idők teljességében elküldte Isten az ő Fiát, Jézust.**” És utána már Jézus által szólt.

Pál apostol, amikor beszél a maga életéről akkor azt mondja, hogy „kijelentés útján ismertette meg velem Isten a titkát”. Ez volt a damaszkuszi út. Porba hullott Pált - aki gyűlölte Jézust és a keresztyéneket -, Jézus utoléri, Pál térdre esik és azt kérdezi „ki vagy Uram”? És Jézus bemutatkozik neki – kijelenti önmagát. **Isten olyan, Isten az, amiképpen önmagát kijelentette.** Akkor menjünk még egy kicsit tovább az izgalmas kérdésekbe. Miért írták le a kijelentést? Kik írták le és mikor? Hogy egyszerűbben fogalmazzak: **Miként lett a kijelentésből írott kijelentés, Biblia?**

Arra a kérdésre, hogy mikor, miként, a Biblia maga adja a választ, amikor ezt mondja: **amikor Isten megparancsolta, hogy írják le.** Olvasok ilyen ígéket. „Monda az Úr Mózesnek: írd meg ezt emlékezetül könyvben. Mikor pedig teljesen és mindvégig beírta Mózes e törvény igéit könyvbe, parancsolta Mózes a lévítáknak, vigyétek e törvénykönyvet és tegyétek ezt az Úrnak a ti Isteneteknek Szövetség Ládája oldalához.” Mózes hallotta Isten kijelentését, és

továbbmondta. De egyszer parancsot kapott Istentől „írd le!” – és leírta. **És így lett a kijelentett igéből leírt ige, Biblia.** A kettő ugyan az. Aki leírta, amit Isten kijelentett az nem a magáét írta, nem a maga elgondolását, nem a maga terveit, nem a maga véleményét, hanem **amit Isten kijelentett.** És nem mert sem hozzátenni sem elvenni egyetlen szót sem belőle. Minden korrekció nélkül leírta. Testvérek, a kijelentett Igéből így lett írott Ige, Biblia. Isten parancsot adott rá „írd meg!”. Olvassuk a Jelenések könyvében is: „Írd meg, amiket láttál, írd meg, amiket hallottál, írd meg azt, ami van, s ami eljövendő”, de Isten kijelenti mindegyiket.

Testvérek, a Biblia megbízható és hiteles könyv, mert szerzője az Isten. Ő szólt, ő adott kijelentést önmagáról, az emberről, a világról, halálról, halál utáni életről. Isten adott kijelentést. A Szentírók írnokok voltak. **A Bibliát csak leírták emberek, de nem megírták.** Óriási különbség van a kettő között. „Csak” leírták, de nem megírták. Gondold el, ha valaki diktál egy levelet, egy másik ember meg leírja, vajon ki a levél szerzője? Az-e, aki leírja, vagy az, aki diktálja, mondja? Nyilván a levél szerzője az, aki kijelenti és nem az írnok, aki azt hűségesen leírja.

Az Úr Jézus maga is úgy tekintett a Bibliára, mint hiteles könyvre, nagyon sokszor idézi. Hajszálpontosan, szóról-szóra, ugyan azt. Soha nem tesz hozzá, és nem vesz el belőle. Jézus szemében is hiteles könyv a Biblia. Tanuljunk meg Testvérek: **A Biblia, a Szentháromság-Isten műve, tökéletes kijelentés.** Nem fog rajta az idő és semmi.

Azonban mindezt komolyan venni nem lehet másként csak hit által. El kell hinnem, hogy amit olvasok, amit hallok, az valóban Istennek nekem szóló kijelentése. Mi neked a Biblia? - kezdtük. **Isteni mű? - Mert akkor alatta vagy engedelmesen. Emberi mű? - Akkor felette vagy, kritikusan.** Vagy a kettőt együtt

gondolod és akkor lébecolhatsz engedelmesség és engedetlenség között, hit és hitetlenség között. Mi neked a Biblia? Szívemből kívánom – szombaton erről beszéltünk a konfirmandusokkal – legyen minden Testvérem kezében ott a Biblia, olvassa és hallgassa. **És, ha el meri hinni, hogy az Isten szava neki szól és kipróbálja, az átéli, hogy ez a könyv az életem könyve.** Különben bármi. Azt csinálsz vele, amit akarsz.

Mi nekem a Biblia? **Ha Isten kijelentése, hittel hajtsd oda a fejed Isten szava alá.** Ha emberi szó, semmit nem ér, hogy van Bibliád. Ha a kettő keveréke, örökös zavar lesz benned. **Adja meg az Isten, hogy úgy vedd a kezedbe mától kezdve, és úgy hallgasd a hirdetett ígét, Isten beszél velem.** De másként élnék az életünket! De más lenne a házasságunk, a gyereknevelésünk, a barátságunk, az erkölcsünk, a világnézetünk, az életszemléletünk, de mások lennénk mi magunk is!

A Biblia a Szentháromság Isten csodálatos kijelentése!

Ámen!

Rendszeres gyülekezeti alkalmak

<u>Kedd</u>	10:00	Asszonyóra
	18:00	Férfióra - minden hónap 1. és 3. keddjén
	19:00	FIFA – Fialat felnőttek alkalmá – minden hónap 2. és 4. keddjén
<u>Szerda</u>	19:30	Kóruspróba
<u>Csütörtök</u>	10:00	Gyülekezeti bibliaóra
	18:00	Kis ifi – 20-22 éves korig
	19:00	Anima Soni próba
<u>Péntek</u>	17:00	Mini ifi – 16-19 éves korig
	18:00	Nagy ifi – 23-35 éves korig
<u>Vasárnap</u>	10.00	Istentisztelet
		Gyermekistentisztelet
		Gyermekmegőrzés
		Kórus próba
		Ifjúsági kórus próba

Gyülekezeti hírmondó: a Pesterzsébet Központi Református Egyházközség kiadványa.

Cím: 1204 Budapest, Ady Endre u. 81. 283-00-29 www.pkre.hu

Felelős szerkesztő: Pappné G. Judit

Felelős kiadó: Takaró Tamás esperes, lelkipásztor